

Měsíční příloha „HLASU VOLYNĚ“ pro mládež.

Řídí Josef Foitík (Wilhelmówka, poczta Bludów.)

V. Brouček.

Novoroční úvahy.

Zase jeden rok uplynul a každý vzpomíná co přinesl nám dobré, či zlého. I naše „Zornice“, zastavujíc se u tohoto rozhraní ročních období, věnuje těmto úvahám dnešní článek.

„Zornice“, která hned na počátku vytkla sobě cíl — jak nejužší spolupráce s naší mládeží, již chce být rádcem, prostředníkem i přítelem, — po celá dvě léta svého vycházení burcovala a vybízela mládež k svorné práci na poli národním. Minulý rok podařilo se jí společně s některými obětavými pracovníky a za spolupráce ústředny Č. M. Š. uvést v život už dávno zamýšlenou organizaci „Sdružení československé mládeže“.

Kdo sledoval směr práce v našem časopise (dovolíte, abychom to tak nazvali), musí konstatovat že „Z“ věnovala tomuto programu dosti místa.

Naše mládež chápe skutečně potřebu takové celonárodní organizace, čehož svědectvím jsou četné, dosud vzniklé odbory a celá řada dalších, jichž založení se připravuje.

Potřebujeme takovou jednotnou frontu mládeže, bez politických i náboženských odstínů, kde by každý mohl pracovat dle vytknutého cíle, v kruhu českém, národním, k vyšší kulturní úrovni české Volyně. Potřebujeme takového pojítka mezi všemi, dosud vzniklými organizacemi ať jsou to hasičské sbory, jednoty sokolské, S. Č. M. nebo S. K. M., sdružení mládeže evangelické... Jsme mládež česká! Děti národa toho, jenž vydal velikány ducha i činu všech odborů, reform, práce, vědy i umění. — Právem můžeme být hrdí na slavnou minulost národa našeho a tu národní uvědomělost, lásku a občanskou cnost chceme hlásat a šířit všude, kdo s námi souhlasí...

Jedno nás pojí — národnost a řeč, odkazy vznesené, která jsme povinni odchovat generaci budoucí tak čisté a krásné, jak jsme je zdědili my! — Je to těžká a odpovědná práce, ku které je třeba společných sil nás všech, bez rozdílu náboženství, organizace, stavu a příslušnosti.

Sdružení československé mládeže, které má ve svých stanovách vytknutou spolupráci se všemi místními organizacemi, bude této myšlence věrné! Je však třeba jak nejdříve utvořit Ústřední Výbor, aby se naše, tak mladá organizace nerozbíjela v různé, odchylné směry.

V novém roce čeká naši mládež mnoho práce. „Zornice“, která vždy byla průkopníkem tohoto hnutí, dovolí si několik návrhů, ať už pro nejbližší dobu. První vstoupí by bylo a) potvrzení stanov, b) zvolení výboru při ústředně Č. M. Š. v Lucku. Dále, uspořádání kursu pro funkcionáře ve skupinách, neboť dobrých pracovníků máme po-

řád ještě málo... Nesmíme však proto naříkat a spolehat na nějakou nečekávanou pomoc. Pracovníky musíme si sami vychovat, — odbornými kursy, přednáškami a t. p. (k této věci se v budoucnu ještě vrátíme.) Konečně, někdy před žněmi by se uspořádal náš druhý organizační sjezd.

K tomuto mělo by se agitovat mezi ostatními organizacemi, aby vyslali naň své delegace. Celý program sjezdu musil by ovšem být dobře a důkladně sestaven, tak aby respektoval všechny dosud stávající organizace mládeže. Mládež by se tímto povzbudila k opravdové spolupráci po stránce národní. Je třeba většího porozumění mezi všemi našimi organizacemi a S. Č. M. společně s Maticí školskou — organizace které, se jaksí doplňují a pojí — jistě se vynasnaží v tomto směru pracovat.

„Zornice“, která vždy respektovala poměry a požadavky naší mládeže, chce nadál pracovat v onom směru a soustřeďovat mládež kolem své vlastní organizace celonárodní. A proto vybízí Vás mládeži: Sdělujte nám své zprávy ze života organizačního i veřejného; vše co vás těší, trápí a bolí... Jsme jedna velká rodina, která se, v prve řadě musí znát, aby si mohla rozumět.

V nastávém Novém roce přeje Vam, vaše „Zornice“ mnoho štěstí, jak v životě organizačním, tak ve Vašem radostném a krásném, zlatém mládí!

Kdybychom vždy pili svá krásná předseztí novoroční, byl by náš život životem rajským.

Ještě něco o výchově a o našem ideále.

V deníku „Svoboda“ byl umístěn pozoruhodný článek „Udržíme, co jste vytvořili“, v kterém mezi jiným autor té statí takto rozvíjí své myšlenky: „Začít s výchovou musíme od kolébky a proto víc a více cítíme potřebu nové ženy, která by silou své mravní čistě osobnosti duchovně vedla. Nebť není jen obrazně řečeno, ruka, která hýbe kolébkou, hýbe světem. Je to rčení doslovné, bohužel jeho hlboký dosah zůstává mnohým ženám neznám. Ženy matky, toť první vychovatelky člověka vůbec. Proto měly by pochopiti tento velký úkol a včas se na něj připravit. Nová žena, toť syntéza dobra, pravdy a duchovní krásy. Nebude odchovaná bulvárním tiskem, ale živým příkladem matky a četbou našich nejlepších lidí. Žena pravdivá bude učít národ pravdivě myslit, jednat a žít“. V tomto kratičkém výňatku z toho pěkného článku pozorujeme jaký ohromný význam má správná výchova dorůstající mládeže, zvláště dí-

vek. To zlo — neuvědomění, které se tak dalo vy-
citit na naší Volyni, jest následkem povrchní, ne-
promyšlené výchovy děvčat. Kdyby naše dívky a
ženy měly náležitou výchovu, kdyby tak často si
netvořily nová evangelia, věří se, že dnešní skuteč-
nost byla by mnohem lepší nežli se jeví v souča-
sné době. Naším ženám chybí pevné ideály. To-
též možno konstatovati i u našich mladých mu-
žů. — Ing. Ema — o tom takto píše: „A vy,
kteří máte již svůj ideál, neodvracejte se ani na
okamžik od něho — nechť posmívá se nám ten,
jemuž je ideálem jen hmotný zisk, žaludek a jeho
já; nechť trhá nás člověk bezectný, který sám cti
nemá — neodvracejte se od svého ideálního lepší-
ho člověka — sledujte jej, žijte v něm a pracujte
pro tento ideál ze všech sil. Je v něm mnoho krá-
sy a radosti. Zušlechťujte mladší a snažte se vy-
tvořit prostředí, kde by nezůstal člověk vzdálený
dnešní smyslné rozdrážděnosti, čistý duševně i tě-
lesně.“ Ano, ve směru výchovy nového lepšího člo-
věka pracuje „Zornice“. Na svých stránkách šíří
neustále tu šlechetnou myšlenku. Všichni, komu
jest drahý osud naší příští generace, pomáhají re-
dakci v tomto. Práce jest těžká, máme však nadě-
ji, že nás dopisujících do „Zornice“ stále bude při-
hývati a budeme mladým ukazovat život takový,
jaký má býti podle mravních zásad.

Mládeži třeba ukazovat svět jaký opravdu je,
aby věděla, do čeho roste a co se od ní čeká.
Školní výchovu měla by doplnit vhodná četba.
A zde nastává široké pole činnosti našemu volyn-
skému tisku, který především má vykonati tu dů-
ležitou úlohu.

Proto milá mládeži, mnoho čtěte, čtěte s o-
tevřenou hlavou a čistým srdcem. A nade vším
měla by býti ve všech mladých duších naprázno
slova a směrnice: pravda, láska, mravnost. To jsou
ty tři základní směrnice, dle kterých se musí brá-
ti naše volynská mládež. Věří se, že budou-li o-

značené směrnice za ideál naší mládeži, tenkrát
si budeme jistí, že těžký úkol života správně
pochopila i že naše mládež nikdy nezbloudí, zdo-
konala to, co jí ponecháme. A přáním naším jest,
nechť na své mládí s klidným a čistým srdcem
dorůstající generace vždy vzpomene. Bude-li i ona
pracovati ve vzpomenuých výše směrnicích, —
věří se, že vykoná svůj životní úkol a vždyť v
tom se kryje to vše, co nám jest nejdražší, a o
co se tak rveme s tím tvrdým životem.

Přítel.

Jazykový koutek.

V 10. čísle Zornice jsme vylíčili způsob psaní
a jeho vývoj do XV. století, které učinilo v čes-
kém pravopisu veliký obrat. Mistr Jan Hus, čině
si poznámky ke svým kázáním v kapli betlémské,
seznal, že způsob psaní je v českém pravopise
dosti těžkopádný a nevýhodný, nepraktický. Vzni-
kla v něm tehdy myšlenka, prav pis zjednodušiti.
Dlouho o tom uvažoval, až se rozhodl ke skutku.
Složitě psaní spřežek zjednodušil tím způsobem,
že místo sykavek začal psáti nad prvním písmen-
kem tečku, (z níž se později vyvinul háček) a
místo psaní dvou samohlásek, — čímž se naznač-
vala délka — začal psáti nad samohláskami čárky.
Psaní háčků nad souhláskami zavedli čeští bratři.
Vážnou opravu v českém pravopise provedl ještě
v XIX. století Josef Dobrovský. Od těch dob k
příliš vážným změnám v našem pravopisu už ned-
šlo. Konají se sice menší opravy, dotýcí už ale
jen jednotlivých slov a to čistě z hlediska vědec-
kého. Vyskytují se arciť někdy ještě návrhy na
podstatnou reformu celého českého pravopisu, ale
zdá by to bylo i účelno, o tom nechci definovati.

K závěru prosím naše pp spolupracovníky
o pozorné sledování této rubriky a případnou po-

V. Brouček.

Štvanec.

IX.

Nebylo daleko k večeru, když náš uprchlík přiblí-
žil se k nějakému městečku, rozkládajícímu se ko-
lem železniční stanice. V tomto oděvu mohl se do
města odvážit, neboť byl docela dobře podoběn
zdejšímu vesničanům. Na nádraží všiml si dlouhé-
ho šalonu železničních v zů se senem. Tabulky na
vozech ukazovaly na místo dopravy až do Chelmu
— nejspíše pro vojsko. Zašel do blízké krčmy,
aby si koupil něco k jídlu. Žid krčmář, přinesl mu
nějakou polévku a zvědavě si jej prohlížel. U sou-
sedního stolu seděli dva železničři a o něčem ži-
vě rozmlouvali. Mluvili německy, ale Jenda jim
dost dobře rozuměl. Chválili udatnost německých
vojsk, před nimiž Rusové ustupovali až k Chelmu,
Vladimíru, a půjdou ještě dále... Kyjev ba Moskva
dostane se do rukou Němců, celý svět bude ně-
mecký, všechno... Jenda už nemohl poslouchat ta-
kové žvatlání a proto chtěl odejít. Jeho sousedé
zavedli však řeč pojednou jinam a zmínili se v
tom, že dnes má být vypraven ešalon sena na ně-
meckou frontu. Ruský vlk prý tam všechno pože-
re, spustoší, takže ani koně čím nakrmit není.

Jendovi pojednou projela hlavou odvážná
myšlenka. Což aby se dal dovést domů? Ve vago-
ně jej nikdo hledat nebude a snad by to bylo
snadnější než tohle skrývání. Zaplatil židovi a

koupiv si ještě bochník chleba vyšel ven. Zatím
se už hezky setmělo, takže mohl pomýšlet na svůj
záměr. Vlak byl připraven k odjezdu a proto bylo
třeba jednat. Věděl že je to odvážné, ale kdo se
dal na vojnu, musí bojovat. Když naskytla se
vhodná příležitost, přikradl se k poslednímu vago-
nu a s kočící obratností vyšplhal se nahoru. Při-
jemná vůně lučního sena jej ovanula, ale nebylo
kdy uvažovat. Zachytil se rukou drátu, jímž byl
náklad přitážen a přitiskl se k měkké trávě, splý-
vaje s ní v nočním šeru v jedno. Kolem běžel že-
lezniční zřízenec a hned dal sygnál k odjezdu.
Lokomotiva táhle zahukla a vlak se hnul. Jenda
přitisknut nahoře téměř nedýchal, počítaje v du-
chu každou vteřinu, jež mohla mu přinést smrt
a nebo život... Lokomotiva sténala, vyražeje čer-
né kotouče dýmu, jenž snad nějakým vyšším říze-
ním klesaly níže k zemi právě na Jendův vagon,
zahalující jej v světelném kruhu před stanicí
šedými oblaky. Zatím lokomotiva nabírala stále
větší rychlosti, řítíc se do tmavé noci s pekelným
rachotem.

Seno bylo stlačeno v nevelké kostky, t. zv.
„čuky“ Tyto byly svázány tenkými dráty a ně-
kolik vždy k sobě staženo drátem. Vůz byl tímto ná-
kladem naplněn hodně přes okraj a přes vrch převá-
zán dráty. Jenda, přidržuje se jednoho drátu, jenž
byl náhodou špatně utažen, vyšplhal se šťastně
nahoru, kde ulehl, aby si trochu odpočinul a
uvažoval o svém postavení. Jež nebylo právě nej-
lepší. Takhle tady zůtat nemohl, to věděl. Nespad-

moc. Myslím, že zde umístěná látka by se mohla časem spracovat v učebnici českého pravopisu buď pro školy nebo kursy event. samouky. J. F.
(Pokračování.)

Národy nehasnou, dokud jazyk žije.

Václav Hanka.

Z mých epigramů

1. Úvodní.

Říkával kdys náš Havlíček,
že není lepší krám,
než ke všemu udělati
svižný epigram.

2. Literární.

Každého má Panbůh rád,
o všechny se stará,
tomu platí na podzim
a jinému z jara.

Ale český literát,
stále ma před žněmi,
píše lidem pro zábavu,
milován jsa všemi.

Při tom žije jako pták,
jak ten lesní kos — ;
„neříčko“ má pocuchané,
při tom chodí bos.

3. „Světský“.

Ach ty světe, převrácený světe,
kam tak slepě spěješ—
Hlavou trčíš v kalužině,
nohama vzhůru třepeš...

J. Foitík.

li by cestou, kdyby jej epustili síly, tož na nejbližší stanici spozorují jej jistě... Aby se dostal do stlačeného sena, musil nejdříve přetnout dráty, jimiž byly jednotlivé „čuky“ svázány. Vzpoměl, že má v kapse nůž, pořádný zavěrák, na nějž se tak musil spolehat. Sáhł tedy do kapsy a div nevykřikl zděšením; v kapse našel jenom nevelkou díru, ale nože tam nebylo. Zapomenuv na své nebezpečné postavení, chtěl vstát, když v tom ucítil že jej něco tlačí v botě. Opatrně ji stáhl a stracený nůž byl tam skutečně. Tož nahmatal drát a jal se nožem tahat po něm sem a tam. Snad náhoda tomu chtěla že byl Jendův nůž hodně tupý, ale za to dosti vyzuben, takže svoji úlohu konal dobře. Drát byl brzy přeříznut a rovněž i druhý, takže již bylo dosti místa kudy odvážlivec mohl vytáhnout několik menších kostek sena a v „čuku“ povstala dosti velká díra, takže se tam mohl schovat. Byl už skutečně se svými silami u konce. Vlezl do svého těsného úkrytu a omámen příjemnou vůní sena, poddal se únavě a brzy usnul.

Když se opět probudil, byl dávno bílý den. Vlak supal pořád ku předu, což bylo dosti podivné. Jenda znal způsob cestování nákladními vozy; trvalo často celé dny, než uvolněna byla dráha, ale s tímto měl i nějak naspěch. V noci minuli Řešov, Lańcut a teď už blížili se k nové stanici. Byl to Povorsk u Jaroslavi, kde železnice rozbíhala se na dvě strany; přes Přemyšl na Lvov a přes Grodzisko na Lublín. Vlak čekal na stanici několik hodin a pak zaveden byl na severní linku.

Jenda uvažoval, jak daleko nechat se dovést.

Ještě o vánočním stromečku a podobně.

Z Buršovky.

V době masopustu žijeme stále ještě pod dojmem svátků vánočních a jdoucích jim v patách jiných, příbuzných vánočům svátků, mám proto chuť rozprávět se ještě o vánocích.

Povídají, že vánoce jsou nejkrásnější svátky v roce. Co zvláště přidává jim té krásy — to je stromeček vánoční. Jaká to radostná chvíle v rodinném kruhu, když se seskupí kolem plápolajících hvězdiček, andělíčků, jiných všelikých lesklých pochoutek na stromečku, ježž se vším „přinese Ježíšek“ pro radost těm nejmenším a skrze ty maličké i starším. Ještě větší radostný zájem budí školní stromeček. Na tuto slavnost schází se celá obec, přicházejí hosté ze sousedních vesnic, děti čile účinkují podle předloženého programu. Školní stromeček vánoční má již významný divadelní ráz a právě proto nabývá onoho zvláštního původu.

V naší obci již podruhé slavili jsme dosti hlučné pravý dětský stromeček vánoční ve škole. Připadla ta slavnost pokaždé na první den pravoslavných svátků vánočních večer. Přejme si, aby taková školní slavnost o výhradně dětském svěrazu stala se u nás zvykem, tradicí.

Letos (7. ledna 1936) působila větším než jindy kouzlem. Byla rozmanitější dík pestrému programu z básní (výběr látky z divadelního kusu „České vánoce“), zdramatisované písně (koledy) „Ejhle, chasa naša“, koled, zpívaných na jeden a na dva hlasy, básniček přednášených žáky a menšími dětmi, hudby strunného orchestru. Při konci slavnosti děti dostávaly dárky, načež byla provedena sbírka ve prospěch zdejšího odboru ČMS, která dala úhrnem 12.02 zl.

Domů musí směrem východním, přes Tomašov. Právě přejeli Grodzisko a tajný pasažér rozhodl se vystoupit na nejbližší stanici. Stmívalo se, když vlak zastavil na stanici v Ležajsku, kde měl nějaký čas čekat. Jenda odhodlal se tedy vystoupit, neb jinak byl by odvážen nežádoucím směrem — dál od domova. Vyčkal příležitost, kdy zdálo se, nikdo nebyl nablízku a sebrav svůj uzlík s chlebem a suchary, spustil se s vagonu.

Právě v onom okamžiku šel nedaleko železniční zřízenec a spozorovav podezřelou postavu, vrhl se k Jendovi s poplašným křikem, na který se všech stran zbíhali se železničáři i několik zde přítomných vojáků. Postavení Jendovo bylo povážlivé. Teď mohl se zachránit pouze útekem a spolehaje na své nohy vrhl se do polí...

Za ním hnali se pronásledovatelé s kletbami a nadávkami. Zahouklo též několik výstřelů, jež pro nastálou tmou minuly se však cíle, a kule zahvízdly Jendovi neškodně nad hlavou. Tento letěl přímo s větrem o závod, neboť cítil hrozný dosah smrtící ruky svých stíhatelů. Trochu v pravo pozoroval obrysy jakéhosi lesíku a s novou nadějí na záchranu, napjal své ochabující síly. — Ještě okamžik a bude zachráněn... V tom zahoukla opět rána a kule strhla mu s hlavy klobouk... Nedbal toho, necítil ani, jak jej cosi štíplo do ucha a proužek horké krve řinul se po šíji. „Štvanec“, šílený hrůzou a letem měl před sebou jen jeden bod. Ještě dva skoky — jeden — a lesní houština skryla jej před zraky zuřivých pronásledovatelů...

(Dokončení příšt. č.)

Po skončení formální slavnosti orchestr ještě dlouho bavil hosty svými písněmi a tanečními kusy.

Zmíním se o tom orchestru.

Tvoří se asi od roka, ale teprve začátkem letošního školního roku připojil se k němu větší počet mládeže; povstává hudební kroužek. Nyní účinkuje v něm mládež školní a starší. Všichni dohromady (nazveme je mladými hudebníky) představují již vzhlednou skupinu (20 členů). Obvykle pořádám s nimi dvakrát týdně večer hudební zkoušky (sehrávky). Je pak plná třída vrzání, až uši zaléhají. I housle i mandoliny i kytary s balalajkami vydírají se, aby vynikly nad jiné a vyzpívaly svoje nezajímavé trampoty dne vzejšího.

Vyučování hudbě, jako každé jiné vyučování, dopadá všelijak. Někdy taková hudba zahraje na nervech, někdy zas překvapí člověka neočekávaným výjevem.

Připomínám si jednou... Bylo to někdy dlouho před vánocemi. Učil jsem svoje hudebníky ladit nástroje. Před tím jsem jen já tu rostomilou práci vykonával. Potom mě však již omrzela. Ať si každý sám zladí svůj nástroj! A jednou večer to začalo. Ohlásil jsem předem, že mě již nejzajímavější klíči u nástrojů, přenechávám tedy všem ten čestný úkol, ba jsem zvědav, kdo dovede zladit svůj nástroj tak, abyeh já nemusil po něm opravovat. Podal jsem základní tón a všichni začali. Vrzání, brnkání, žalostná lkaní ubohých nástrojů...! Konečně všecko ustalo a nástroje šly k prohlídce. Zpropadeně! To jsem ani neočekával. Nástroje byly zladěny docela jinak, než jak bych si to byl přál, lépe řečeno — byly rozladěny. Opravování stálo více práce, než dříve ladění. A pojednou? Snad mne sluch nemýlí — myslím. Balalajka — dobře zladěna. To bylo k neuvěření. Tak přec se našel aspoň jeden, že zladil bez zřejmé chyby! Pochválil jsem jeho hudební schopnosti. Ale tu to teprve pojednou prasklo, neboť pochválený muzikant radostí se zapoměl a přiznal se ke všemu. Použil totiž té příležitosti, že chyběla mu jedna struna u balalajky a kroužil chytrák, stále jen tím prázdným klíčem a, rozumí se, trhal strunami, aby bylo patrné, že i on pokračuje v té důležité hudební činnosti. Poněvadž jeho balalajka nebyla rozladěna ještě od předešlé sehrávky, byla proto lépe zladěna než ostatní nástroje.

To je však již dávno. Teď by to s tím laděním tak smutně nedopadlo jako tehdá, ačkoliv zladit nástroje není věc lehká.

Ale vrátím se ještě ke stromečku, abych dokončil tam, kde jsem začal, jako v pohádce bez konce. O svátcích tedy kroužek mladých hudebníků vedle ostatní mládeže činil se seč mohl, aby slavnost v celku učinila příznivý dojem na četně shromážděné posluchače. Na dovršení všeho tentýž kroužek připravil pro mne neobvyklé překvapení: vánoční dárek. Bylo to pro mě podivné rozšíření programu, neboť přišlo z nenadání, ale byl jsem jím mile dojat. Jsem opravdu vděčen mladým hudebníkům za jejich pozornost a uznání.

Společně pořádaný dětský vánoční stromeček je nejen krásnou tradiční slavností, ale je to zároveň kulturní, vzdělávací podnik. Již to malé čtyřleté dítě, odříkávajíc před celým shromážděním svoji básničku, vytváří si neurčitý pojem spolkové činnosti, zvyká si na smělé vystupování před lidmi a rodičům působí tím také nemalou radost. Zakončím tedy svoje „balakání“ přáním,

abychom v příštím roce slavili opět stromeček, a to s větším ještě než letos účastenstvím a zdarem.
E. N.

Hlídka SČM.

Nový odbor SČM. vznikl ve Sklini - České v prosinci 1931. Do výboru byli zvoleni: předsedou p. Vlad. Hybler (z Vilhelmovky), místopředsedou p. Alexandr Zárybnický, jednatelem p. Antonín Pirožek, pokladníkem p. J. s. Krajdl.

Novému odboru, prvnímu v tomto okolí, blahopřeje

Zornice.

Listárna „Zornice“.

Naše Zornice vstupuje do nového ročníku, tentokrát již třetího. Po celý čas mého redagování Zornice byl jsem veden snahou „Z“ stále zdokonalovati a dle svých sil se přičinili k duševnímu povznesení mladých čtenářů. Při tom děkuji všem, kdož mi svou spoluprací pomáhali a ještě i nadále je k spolupráci zvu. Těším se, že v novém roce kroužek spolupracovníků se zvětší. Musím s radostí kvitovati, že Zornice se těší značné oblibě jak mezi mládeží tak i dospělými, a to by mohlo být už dostatečnou pobídkou všem, k tomu schopným lidem, aby do ní psali. Příspěvky prosím psáti po jedné straně papíru a posílati na moji adresu s tím rozpočtem, abych dopis obdržel ne déle do 16. v měsíci, jinak není vyloučeno, že článek bude musit čekat do příštího měsíce, čímž může utrpět na své aktualitě. —

Oprava. V dopise ze Sklině v předešlém čísle Zornice se nám vlnudila nemilá chyba a sice v seznamu herců účinkujících při divadle nám vypadla dvě jména — A. Pirožkové a M. Holasové, což tímto doplňujeme! — čtenáři si laskavě opraví.
J. Feitík.

ROZMANITOSTI.

Město slepých.

Spisovatel H. G. Wells napsal kdysi povídku o kraji, kde všichni obyvatelé byli slepí a jen jeden jednooký byl jim králem. Něco podobného mají ve skutečnosti v Mexiku; je tam v jistých krajích domovem slepota jako hromadná choroba. Podle vyličení v časopise Everybody's Weekly je to zvláště indiánská osada Tiltpec, v níž skoro všichni obyvatelé, zvláště dospělí, jsou slepí. I děti se rodí slepé a nejsou-li slepé hned od narození, oslepnou zcela jistě za několik let. Obyvatelé jsou už na svou slepotu tak zvyklí, že se jim zdá docela přirozenou. Děti, dokud vidí, vodí rodiče na pole, a když samy oslepnou, jsou voděny zase jinými. Městečko Tiltpec vypadá jako jiné indiánské osady, ale jeho domy nemají oken. Nepotřebují jich. A všechny domy — je jich jen čtyřiačtyřicet — stojí v jediné přímé řadě. Tím jest orientace všem slepým velmi ulehčena. Vědecky jest slepota v Tiltpecu a okolním kraji dosud neprozkoumána. Domorodci sami tvrdí, že její příčinou jsou jedovaté výpary z jakéhosi býlí, rostoucího v tom kraji. A nelze prý se před tím nijak uchrániti. Skutečně také i cizí návštěvníci, i běloši, pozorují, že jim slábně zrak, jsou-li tak neprozřetelní, že se ve městě věčné temnoty zdrží déle.

(„L. N.“)